

# Ilmastonmuutos haastaa kunnat ja maakunnat

## Lapin maakuntatilaisuus

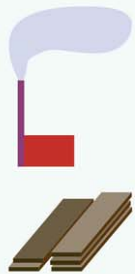
22.5.2018, Rovaniemi  
Kalevi Luoma



# Mihin kuntien ilmastotyö perustuu: ilmastopolitiikka

- Kansainväliset ilmastoneuvottelut
  - » Pariisin sopimus
- EU:n 2020-, 2030- ja 2050-tavoitteet ja direktiivit
- Kansalliset lait, strategiat ja ohjelmat
  - » Ilmastolaki
  - » Energia- ja ilmastostrategia, TEM
  - » Ilmastonmuutoksen sopeutumissuunnitelma, MMM
  - » KAISU -Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma, YM
  - » Parlamentaarisen työryhmän väliraportti liikenteen päästövähennyksiin liittyvistä esityksistä, LVM
  - » Kuntien energiatehokkuussopimukset 2017-2025
- Kuntien ja alueiden ilmastopolitiikka

# EU:lla omat päästövähennystavoitteet päästökaupalle ja sen ulkopuoliselle sektorille



## Päästökauppa

sähkön- ja kaukolämmöntuotanto,  
metallien jalostusteollisuus,  
sellu- ja paperiteollisuus,  
kemianteollisuus, lentoliikenne  
ja rakennustuoteteollisuus

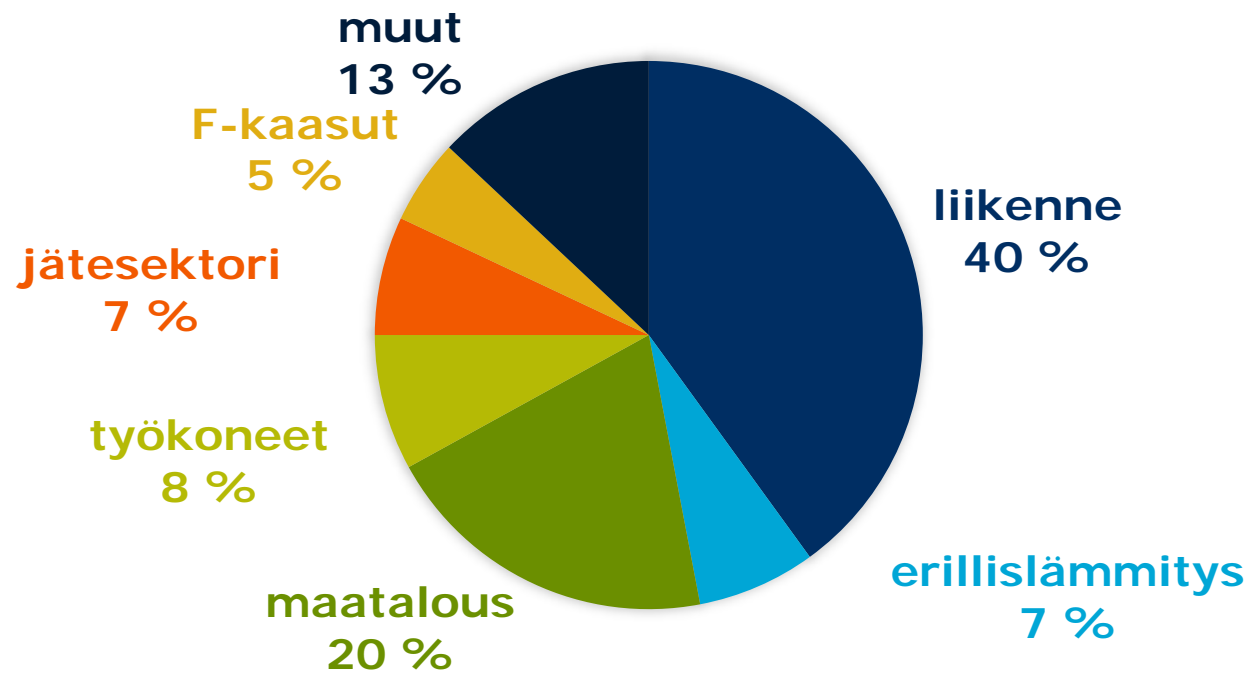
## Ei-päästökauppa

liikenne, osa maatalouden päästöistä,  
polttoaineitten käyttö rakennusten  
lämmityksessä ja liikenteessä sekä  
maatalous ja jätehuolto



ympäristöministeriö, maa- ja  
metsätalousministeriö, työ- ja  
elinkeinoministeriö, Ilmasto-  
opas.fi.

# Ei-päästökauppa eli taakanjakosektorin päästöjakauma



Luvut: KAISU  
2017

# Mihin kuntien ilmastotyö perustuu: vapaaehtoisuus, verkostot

## Alueelliset

- Energiatoimistot (7 aluetoimistoa)
- KUUMA-kunnat, HSY, K8-kunnat...

## Kansalliset

- Energiatehokkuussopimukset 2017–2025
- FISU-verkosto (8 kaupunkia)
- HINKU-foorumi (39 kuntaa)
- Kaupunginjohtajien ilmastoverkosto (6 kaupunkia)
- Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus (yli 100 kuntatoimijaa)
- Kuntaliiton Kuntien ilmastokampanja (55 kuntaa ja 2 kuntayhtymää)
- Motivan Ekohankintaverkosto (18 kuntaa)
- Smart & Clean (pks – isot kaupungit)

## Kansainväliset

- Climate-KIC
- Energy Cities (2 kaupunkia)
- Covenant of Mayors -sitoumus (14 kuntaa ja 1 maakunta)
- EUROCITIES – Environment Forum (6 kaupunkia)
- ICLEI (14 kaupunkia)
- UBC (12 kaupunkia)



Elinvoimaa  
resurssiviisaudesta



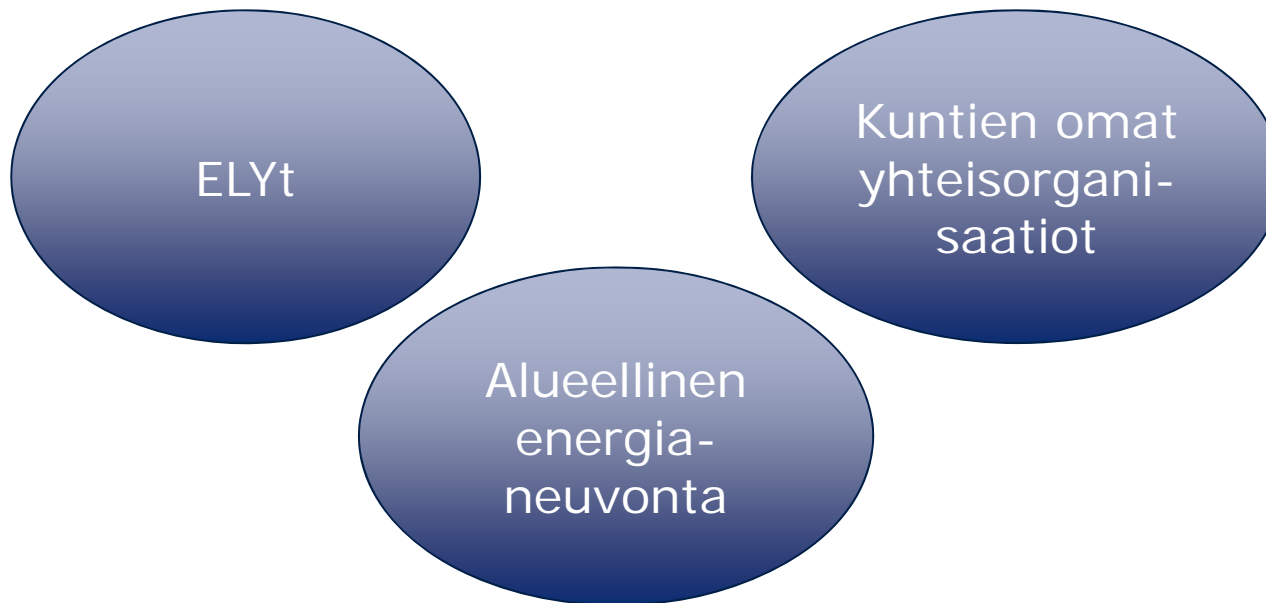
# Ilmastotyö maakunnissa

- Maakuntalakiluonnos HE 17/2015: Erilaisia tehtäviä ja välineitä, jotka mahdollistavat, mutta eivät edellytä, mm.:
  - » Ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen
  - » Aluekehittämismääräyksien tehtävät, alueen, sen elinkeinoelämän ja innovaatioympäristöjen kehittäminen ja rahoittaminen (EAKR, ESR...)
  - » Maakuntasuunnittelu ja -kaava
  - » Kuntien alueidenkäytön suunnittelun edistäminen
  - » Liikennejärjestelmän toimivuus maakuntatasolla, liikkumisen ohjaus

# Ilmastotyö maakunnissa

- » Maakuntastrategia – ilmastostrategia
- » KL:n ilmastaselvitys 2015: maakunnalliset ilmastostrategiat eivät ulotu kuntien arkeen
- » Kuntien ilmastotyön tukemista ja koordinointia, esim. Uudenmaan liitto allekirjoitti Kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopimoksen (Covenant of Mayors) koordinaattorisopimuksen huhtikuussa 2018, vrt. Pirkanmaan Mahku (Pirkanmaan ELY:n Ilmastofoorumi)

## MUUT ALUEELLISET ILMASTOTOIMIJAT





# Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

- Vastuut ja rahoitus esim. kiinteistöjen tulvasuojelussa jyvittämättä
- Maakuntalakiluonnos (HE 15/2017) 6 § 23 momentti:
  - » maakunnan varautuminen ja alueellisen varautumisen yhteensovittaminen;
- KL:ssä KUJA – kuntien jatkuvuudenhallintaprojekti

# Mitä kunnat tarvitsevat

- Erikokoiset kunnat tekevät omista lähtökohdistaan
- KL:n ilmastotyön uudistamisessa tunnistetut tarpeet
  - energiansäästö ja -tehokkuus kunnan toiminnoissa, kannustaminen energiatehokkuussopimukseen (pienet ja keskikokoiset kunnat)
  - päästölaskenta (kaikki kunnat)
  - kohti vähähiilistä liikennettä (suuret ja keskikokoiset kunnat)
  - kestävät julkiset hankinnat ja neuvonta (kaikki kunnat)
  - kuntalaisosallistaminen ja yritysyhteistyö (kaikki kunnat)
- Kuntien ympäristönsuojelun hallintokysely 2017
  - » ilmastopolitiikka nousi korkealle teemana, jossa toiminnan toteuttaminen on ollut haastavinta osaamisen ja resurssoinnin puutteiden takia

# Kuntien ja maakuntien yhteistyö ilmastotalukoissa

- Tarve virittää uudenlaista yhteistyötä: kuntien ilmastohankkeiden koordinaatio ja hankehallinnon asiantuntijatuki
- Olemassa olevien muiden alueellisten toimijoiden rooli ja kotipesä, erityisesti energianeuvonta
- Vastuu rakennusten energiatehokkuuden parantamisinvestoinneista muutostilanteessa

# Kiitos!

[kalevi.luoma@kuntaliitto.fi](mailto:kalevi.luoma@kuntaliitto.fi)

p. 0500 824 641

